

Beretning 2024

INDLEDNING

Efter sidste års generalforsamling opsummerede bestyrelsen, hvilke opgaver man burde tage fat på i 2024. Ifølge bestyrelsesreferatet fra bestyrelsesmødet fra december:

”giver det næste år anledning til opmærksomhed på flg. punkter:

- *Udvikling af Hjørring bymidte*
- *Kampmanns Plads*
- *Kampmann-projektet*
- *Sikring af bevaringsværdier*
- *Tinglysning af træer*
- *Ærestræ*
- *Opdyrkning af relationer til lokale kulturforeninger”*

Af disse syv punkter er der to, som vi ikke haft overskud til at arbejde med, og det er ”Sikring af bevaringsværdier”, som drejer sig om, hvordan man bedst vedligeholder og ombygger bygninger fra forskellige perioder, og ”Opdyrkning af relationer til lokale kulturforeninger”, som skulle dreje sig om tættere forhold til fx de lokalhistoriske foreninger.

Resten af punkterne har vi haft under behandling, og de vil dukke op i løbet af beretningen; men jeg vil gerne her indledningsvis sige, at det har været et fantastisk år, hvor vi arbejdsmæssigt er blevet katapulteret frem, bl.a. af opmærksomheden omkring Hack Kampmann-projektet og museets fornemme magasin om bygningskultur.

Vi er i dag et helt andet sted end, da Niels og jeg for en halv snes år siden eller mere sad til et møde med daværende borgmester Arne Boelt og teknisk direktør Andreas Duus og besværede os over, at alle sager, når de kom til høring, i virkeligheden var så langt fremme i sagsbehandlingen og så stivnet, at høringer dårligt kunne gøre en forskel; men vi fik ved den lejlighed den luns, at i sager om bevaringsværdige bygninger, skulle vi altid have ret til at udtale os. I dag er vi i mange sammenhænge langt mere med til at præge processer og udvikling.

CENTRALE EMNER OG SAGER I ÅRETS LØB

Vi er meget glade for at have fået udviklet et virkelig godt samarbejde med kommunen. Vi har hver sin rolle: Kommunen er myndighed, mens vi har en rolle i retning af konsulent og sparringspartner. Samarbejdet vil fremgå flere steder i beretningen.

Byudvikling

Hvad angår byudvikling, har vi i år især arbejdet med Hjørring, og jeg vil koncentrere mig om det, vi kalder Stationskvarteret, som ligger mellem Mammutpladsen og Christiansgave.

Hjørring Kommune har i november 2023 i samarbejde med ejendoms-ejerne, Business Hjørring, Metropol shopping og Hjørring Handel lanceret en Strategisk-Fysisk plan for Hjørring Bymidte med henblik på at sikre en levende bymidte med handel, turisme, kulturliv og boliger. Bymidstens geografiske afgrænsning i planen falder i høj grad sammen med det, vi i bestyrelse betragter som bymidten – nemlig byens udstrækning år 1900.

Stationskvarteret udgør en del af bymidten, hvor boligaspektet, som omtales i bymidteplanen, vil være mest oplagt at fremme, for boligmassen er gammel og trænger i mange tilfælde til et løft. Og samtidig er en hel del af bygningerne fine huse, der burde beskyttes.

Kommunen bad os i vinter pege på bygninger til bevaringsudpegning i en række kulturmiljøer, men ikke i Stationskvarteret, hvilket vi fandt helt forkert.

Derfor har vi udarbejdet et materiale om Stationskvarteret. Det omfatter en beskrivelse af området, en simpel registrant af bygninger fra før 1960, en kulegravning af lokalplangrundlaget, forslag til ordninger, der vil kunne bidrage til byfornyelse, samt en fremtidsbeskrivelse af Banegårdspladsen, som vi kalder ”Byens Visitkort”.

Materialet blev i maj fremsendt til kommunen, og i sensommeren inviterede kommunens administration os til en drøftelse af det. Man erkendte fra kommunens side, at området trænger til en sanering af lokalplangrundlaget, bl.a. fordi den nuværende anvendelse af henholdsvis den gamle tekniske skole og arresten med forhus er baseret på midlertidige dispensationer, som skal lovliggøres. I forbindelse med dette lokalplanarbejde vil kommunen gerne have bevaringsvurderet kvarterets huse med henblik på udpegninger. Dette arbejde har vi i foreningens bestyrelse sagt ja til at foretage, fordi det ville have lange udsigter, hvis kommunen skulle finde arbejdstimer til det.

Vi er glade for det resultat og har forhåbninger til at tingene vil flytte sig, da anvendelsesdispensationerne har en udløbstid på 3 år. Rammerne for vores arbejde er aftalt med kommunen, og det er så småt ved at gå i gang.

Bevaring

Jeg går umærkeligt videre til at tale om bevaring, for den netop nævnte opgave kunne også rubriceres her, og det første, jeg vil nævne, ligner i høj grad.

Meget tidligt på året udbad kommunen sig forslag til bevaringsværdig bebyggelse i kulturmiljøerne "Poulstrup By", "Bindslev Bymidte" og "Erhvervsområdet Nestlé" foruden to nye kulturmiljøer "Idræts allé/Norgesvej" og "Transformatorstationer". Som nævnt lige før tilføje vi for egen regning "Stationskvarteret".

Kommunen er vist af den opfattelse, at med det arbejde er de udpegede kulturmiljøer screenet for bevaringsværdige bygninger. Den opfattelse deler vi ikke. Vi fik presset "Stationskvarteret" med; men mener, at også Tannisby, dele af Løkken, Gl. Vennebjerg, Vrensted og Sønderlev og muligvis mere bør screenes.

Vi har et rigtig godt samarbejde med kommunen om byggesager. I forbindelse med bevaringsværdige bygninger bliver vi taget med på råd, inden der gives byggetilladelse, hvilket man skulle tro er en stor gevinst – hvilket det også i de fleste sager er. Vi har dog inden for det seneste halvandet år været ude for to sager med store, flotte bygninger centralt i byen, hvor man ikke har fulgt den byggetilladelse, som blev givet ud fra den enighed, som bygherren sammen med kommunen – og os – forinden var nået frem til. Det drejer sig om Strømgade 1 og 5, hvor Lars Kjærgaard i begge tilfælde er bygherre.

I begge tilfælde har det været fine projekter, der er givet byggetilladelse til. I byggeprocessen har bygherren imidlertid gjort noget andet uden at konsultere kommunen. Da det færdige byggeri så ikke kunne få ibrugtagningstilladelse, fordi det ikke stemte overens med det ansøgte, så søgte bygherren blot om en ny byggetilladelse, der passede til det opførte byggeri. Kommunen er reelt skakmat i disse to sager, fordi juraen omkring de konkrete huse er så svag, at man ville tabe en retssag. Hvad der gør det hele yderligere grotesk er, at Lars Kjærgaards bygherrerådgiver er Andreas Duus, tidligere teknisk direktør i kommunen! Vi lader lige den sætning lejre sig.

Det er ærgerligt, at det ender sådan, og hvad Strømgade 5 angår, er bevaringsværdierne direkte blevet svækket. Der har manglet en stærk lokalplan til at beskytte den.

Der er stor frustration både hos os og i kommunen over den brudte tillid.

Det grønne og landskabet

Hvad den grønne side af foreningens arbejde angår, har kommunen evalueret projektet med tinglysning af træer, og man lægger projektet i dvale. Det skyldes, at der tydeligvis er stor tilbageholdenhed med at gå ind i en sådan tinglysning.

Der er i alt tinglyst 21 træer i kommunen; 10 kommunale og 11 private. Af de kommunale er der 4 træer i Christiansgave, 3 i Bejts Vænge, 2 i Hjørring Bjerge og 1 på Femhøje. De 11

private træer findes på kun 4 matrikler. Seks findes nær Skt. Knuds Kilde hos vores gode medlem Jørgen Stubgaard, 2 i Dvergetved, 2 i Tversted og 1 mellem Ugilt og Hørmested.

Vi bør lave en opfølgende, orienterende pressekampagne. Projektet kan vækkes til live igen, når man måtte finde det relevant.

Ud over dette er Trægruppen ved at finpudse formuleringen af en træpolitik, som forhåbentlig i det nye år får bestyrelsens velsignelse, så den kan fremsendes til kommunen.

Endelig er der blevet ”ryddet op” på foreningens træhjemmeside, som for øvrigt af økonomiske grunde er ved at blive lagt ind som en del af foreningshjemmesiden.

- - - - -

Som noget særligt om årets gang vil jeg nævne to ting.

For det første og vigtigste, at det var en kæmpe glæde og forløsning, at det lykkedes at skaffe penge til Kampmann-projektet og få det ”i luften”.

Dernæst skal I vide, at foreningen gennem formanden har fået sæde i en følgegruppe, der er etableret i forbindelse med Børglum Klosters arbejde på at blive optaget som UNESCO-verdensarv.

Arrangementer

Årets arrangementer har været af forskellig karakter ikke blot indholdsmæssigt, men også med hensyn til organisering, idet flere har været samarbejdsarrangementer. De arrangementer, jeg nu nævner, har imidlertid alle reelt været planlagt af FBL-Hjørring. Det drejer sig om disse:

- 24. april: Besøg på Børglum Kloster for medlemmer, hvor vi hørte om restaureringen af Klosterkirken og så værkstederne. 20-25 medlemmer deltog.
- 22. maj: Byvandring i Stationskvarteret i Hjørring. Arrangementet var offentligt. Omkring 35 personer deltog.
- 12. september: Foredrag på kunstmuseet om ”Landskabsmaleriet før og nu”. Kunstmuseet og Folkeuniversitetet var vores samarbejdspartnere. Godt 30 personer deltog
- 7. oktober, arkitekturens dag: Indvielse af formidlingsprojektet ”Hack Kampmanns bygninger i Hjørring Kommune”. Det skete i samarbejde med Vendsyssel Historiske Museum og Hjørring Kommune. Omkring 75 personer deltog.
- 22. oktober: Foredrag i Det Gamle Rådhus om ”Landskabets udvikling set fra en naturhistorisk udvikling”. Omkring 30 personer deltog.

Og så mangler vi et arrangement, som finder sted i næste uge:

- 26. november: Plantning af ærestræ for Mogens Thøgersen og genplantning af Palle Friis' ærestræ.

ORGANISATIONEN

Landsforeningen

Det vigtigste, der er at fortælle om Landsforeningen, er, at man ved generalforsamlingen her 9. november fremlagde vedtægtsændringer, som skulle indføre afdelinger som et nyt element i Landsforeningens struktur.

Det endte med, at bestyrelsen trak forslaget tilbage, da der var stillet modforslag, og fordi flere på generalforsamlingen fandt, at afdelinger og lokalforeninger, der i det daglige vil være vanskelige at skelne imellem, ville få en for forskellig forankring i Landsforeningen.

Lokalforeningen

I vores lokale bestyrelse har vi i årets løb som sædvanligt haft egentlige bestyrelsesmøder hver måned på nær i juli. Derudover har vi i forskellige konstellationer haft møder ofte af planlægningsmæssig karakter om

- bevaringsudpegninger
- Kampmann-projektets hjemmeside
- Kampmann-projektets indvielsesarrangement
- Plansager i kommunen
- Byggesager i kommunen
- Folkeuniversitets-foredrag
- Planlægning af byvandring
- Forberedelse af ærestræs-plantning

Foreningens Trægruppe har i årets løb mødtes 2 gange, henholdsvis 19. marts og 17. september.

Den 1. november havde foreningen 85 medlemskaber. Sidste år var antallet af medlemskaber 87 og året før igen 84. Vi skulle gerne lige så langsomt øge medlemstallet. Der kommer godt nok hele tiden nye til; men der er desværre også nogle, der dør eller flytter andre steder hen. Kun ganske få vender os bare ryggen – heldigvis. Alligevel er det utilfredsstillende, at vi står i stampe. Bestyrelsen må mere konkret og bevidst arbejde på at øge medlemstallet.

FREMTIDEN

I et forsøg på at forudsige næste års opgaver, vil der være noget, der ligger lige for, mens andet er mere uvist. Vi behøver givetvis ikke at lægge hovederne voldsomt i blød for at finde opgaver. Dem leverer det pulserende liv omkring os mange af.

Byudvikling

Vi vil helt sikkert arbejde videre med Stationskvarteret her i Hjørring. Bevaringsvurderingen vil antageligt sluge en del energi.

Måske kommer vi også et skridt videre med Kampmanns Plads. Og vi skal overveje, hvordan og i hvilket omfang vi skal følge op på Kampmann-projektet. Vi kunne i den forbindelse også overveje, om der skal laves tilsvarende projekter for fx Jens Jakobsen og Vejby Christensen. Det vil kræve fondspenge.

I en lidt anden boldgade mangler vi at få skilte ved de gamle ærestræer. Det vil også kræve penge.

Bevaring

Den helt store bevaringsopgave, vi har foran os, er SAVE-registrering af Stationskvarteret her i Hjørring. Vi har nu aftalt en afgrænsning af opgaven med kommunen og fået de værktøjer, vi skal bruge, så nu gælder det om at finde ud af at gøre det. Vi tager de første spæde skridt i næste uge.

Der ligger også en opgave, som vi har givet os selv, med at lave en "håndbog" om, hvordan man sikrer bevaringsværdier i huse i forskellige stilarter, når der bygges om og til. Den opgave er imidlertid udskudt på grund af SAVE-registreringen, og om vi får taget hul på den i 2025, er usikkert.

Det grønne og landskabet

Hvad det grønne aspekt angår skal vi til næste år slå et slag for at få indført en træpolitik i kommunen. Vi er ved at lægge sidste hånd på et forslag.

Vi forventer også, at vi begynder at skulle forholde os til de projekter med vindmølle- og solcelleanlæg, som angiveligt er på vej.

Arrangementer

Næste års arrangementer er ikke færdigplanlagt; men vi har følgende på tegnebrættet:

- Foredrag 19. marts om, hvad begrebet kulturmiljø dækker. Titlen er: "Hvad er et kulturmiljø?" Foredragsholder: Per Grau Møller, lektor emeritus, SDU
- Genbesøg i april på Børglum Kloster for at følge restaureringen af kirken. De, der deltog sidste år, vil få fortrinsret.
- En byvandring sidst i maj er jo ved at være en tradition. Ideen om at se nærmere på det nyudpegede kulturmiljø ved Idræts Allé/Norgesvej har været luftet; men intet er endnu besluttet.
- Så er vi spændt på, om et samarbejde, vi har påbegyndt med Kunstbygningen i Vrå, får kastet noget af sig i 2025.
- Endelig er der arkitekturens dag, 6. oktober; men den er nem for os at forberede, da vi vil være gæster ved uddelingen af kommunens arkitekturpris.

Har I andre forslag, så lad os endelig høre?

AFSLUTNING

Jeg kan ikke slutte beretningen uden at nævne bestyrelsen, der består af:

- Næstformand Niels Bendsen, som trækker i trådene, når der dukker sager op om bevarelsesværdige huse. Han er også ankermanden i at få arrangeret plantning af ærestræer. Han er desuden vores webmaster, og – som I har kunnet se på skærmen under min fremlæggelse – en af vores billedmagere.
- Kasserer Jens-Christian Hansen, som ud over tallene og medlemskartoteket bl.a. har spillet en vigtig rolle med udarbejdelse af pressemateriale og kontakt til pressen – og redaktionen af Hack Kampmann-hjemmesiden.
- Sekretær Kirsten Holmsberg, som holder styr på vores arrangementer, både hvad angår forberedelse og afvikling. Desuden er hun ved også at få en central rolle i forbindelse med PR for foreningen.
- Bestyrelsesmedlem Jørgen Gehl, som er foreningens repræsentant i kommunens arkitekturpriskomité, og den, der skal samle trådene i SAVE-registreringsprojektet, som er ved at gå i gang.
- Suppleant Kristian Lindgren, som er vores anden billedmager med rigtig fine billeder på Kampmann-hjemmesiden, og som er ”assistent”, som han selv kalder det, på SAVE-projektet.
- Suppleant Vibe Gro Falk, som vi mest oplever elektronisk med kommentarer og begejstrede tilråb fra sidelinjen
- Og så mig selv, sagde formanden. Jeg laver dagsordner, referater og nyhedsbreve, og jeg sender korrespondance ud til medlemmerne, smiler og holder taler og tager mig af alt det, som ikke er lagt ud til andre.

Med disse ord vil jeg slutte beretningen og overlade den til generalforsamlingens behandling.